

37è Concurs Literari

Prosa Categoria Adults

MIRALLS

Ningú pintat per ell repara en el que està passant a un altre pintat per ell.

John Berger, parlant de Bacon

Que se'm passi aquest ensopiment. Hauria d'haver anat al llit més d'hora. Me la podria haver gravat, aquella pel·lícula. La noia més aviat maca i que sap que ho és, ha tancat els ulls i gairebé dorm, embotida en un sopor anormal en ella però comprensible en aquestes hores gosses de l'alba. Geo, quin pal. I a primera hora. Hi ha una lluentor de l'instant auri en els cubs dels ravals de les ciutats costaneres i algunes clapes d'herba vella que passen amb el tracatà de la màquina. Espero que no se'm passi l'Arc de Triomf, que quan em dormo, ni sóc, ni existeixo. El nen d'ulls enormes gairebé indi , gairebé xinès se la mira. Hi ha una membrana de llums canviant en aquestes parpelles tancades i suaument maquillades. Què va. Com havia de passar-me. En la seva bossa batega el mòbil amb alguna trucada vella i desesperada. Una blavosa irrealitat li va envaint amb el son, les realitats incolores de la seva ànima encara fresca.

Potser es fa l'adormida. Així no em donarà. Hi ha qui fa això perquè té vergonya de no donar-me un cèntim. Encara que sembla que entreobre els ulls. Només per aquesta derrota que dibuixa el seu rostre caldria donar-li ajuda, per aquesta deixadesa de la barba i els sots de verola. Quin poema. Com es diu ajuda?. Com es diu derrota? Si sabés tocar el violí segur que em donarien. O l'acordió. O si em faltés un braç, si el tingués sec. Coses tristes remouen el pensament del pidolaire. Però només sap escriure estic en atur amb dos ijo, ijo

sense hac, sense s. Només sap això. *Hi ha aquesta que dorm. Hi ha aquest tipus encorbatat, més allà que aquí. Aquest tampoc em donarà. Si almenys pogués treure'm el cor i dir-los mireu. És corcat com una mala cosa. Guaiteu quins cucs gruixuts com dits. M'ho mereixo. Sóc de pasta bona. Així potser sí.* I qui no s'ho mereix, un xic d'atenció, un mínim de caritat. També li agradaria, romanès que és, mediterrani, seure i xerrar amb qualsevo com feia el seu avi a la porta de ca seva i veure la vida passar més enllà dels monts de Maramures, cap a la frontera amb Ucraïna. Amb qualsevol, sí, xerrar per xerrar. Però si ho fes acabaria malament. Una mica de xerrada. *Expliqui'm coses. Jo li explicaré.* Però no.

O ficar-me en el seu somni. Què tal. Si és que dorm, que jo crec que no. O dolçament tocar-la amb aquestes ruïnes que tinc per mans. Aprèn ja que no ets ningú, que només pots demanar i encara, que podran donar-te, però en aquest país hi ha maneres i s'entén, que tot quisqui ha passat la seva. I la que vindrà. Un punt del sol de la tarda li toca els llavis. La llum té gust de mel quan es barreja amb la pell dels petons.

No li dóna ningú. *Jo potser li dono. A veure.* Es mou una mica per furgar la butxaca i potser molesta la senyora que té al costat que fa un sudoku amb les ulleres a la punta del nas. Es palpa la butxaca petita. Hi ha alguna cosa. Deu cèntims. Deu cèntims més. *És el que tinc. Està lluny. Ve. I per què jo. Em fa ràbia. Per a què vénen?.* Si almenys li poguéssim veure el cor a veure si ho té net. L'home-naufragi està a dues passes de l'home-bassa de salvament. *Què farà amb vint cèntims. Igual fins em mira malament i llavors sí que no. A veure,*

que jo també passo lo meu i no vaig molestant. Per què es pintaran les dones les parpelles de blau? La veritat és que està molt guapa. La noia més aviat guapa es mou una mica sobre si mateixa amb un decòrum elegant. Espero no necessitar mai. Espero no haver d'anar demanant.

Dos o tres minuts i ja em desvetlla, no puc dormir. Tinc els tendons tensos, per això. No són postures. Em sembla que si obrís els ulls em donaria. Ell es conforma amb mirar les parpelles blaus. Ha de tenir els ulls bonics. Com es diu ulls? Hi ha una ombra giratòria a terra, entre els peus de tots ells. Ensenya el paper. Dos ijo, sense Ache. Hi ha un punt que es mou en el seu quasi-somni. Pensa on tinc la bossa. Sent que el premen els anells en els dits. La carn se li ha esmussat. Sotracs

Avui novament ha hagut de fer un esforç, com en tot aquest últim any. Em prem la corbata. Afluixa el nus. Avui s'ha vist el cabell encara més blanc. Em faig vell, punyetes. Normalment va amb autobús però avui l'ha perdut. Potser per arribar cinc minuts tard li va entrar mania al client. S'olora a sí mateix fent un gest lleig, d'aquells que no s'han de fer per decòrum i per educació. Ja suo. Té un autèntic problema amb la suor. Diuen que hi ha unes pastilles, però a veure quan vaig al metge. Avui ha fet un esforç per acabar decorosament la jornada, no sé si recompensat. Ella s'ha quedat al llit, com sempre. Tinc cada dia els cabells més blancs. I ella que no es tenyeix. I que engreixa. No pot veure la noia que s'adorm aclucant suaument les parpelles blaves. Si la veiés podria enamorar-se furiosament, com aquells que ho tenen tot perdut. Tothom es podria enamorar d'ella. Si es treu la jaqueta es veuran les marques de la calor.

Prefereix l'hivern. *Em fumaria una cigarreta. Em fa olor la boca. Això és un desastre.* Com a ella, la vella, la grossa, algunes vegades. Es van estimar en el seu temps. Sotracs. S'ha vist un pèl blanc a la cella i un llarg en l'orella. Merda de miralls.

És clar. Si vas en autobús no pugen aquests gitanos a demanar, no els deixaria el conductor. Aquí passa això, ja se sap. Algú fa olor de suat. La pobresa fa olor. La pobresa fa olor tant com la por. *Aquest tipus té pèls blancs a les celles.* Després de la finestreta es veu un pont metàl·lic, i sota el pont uns trastos i una matalassos. *Són llocs per on mai passaré.*

La porta s'obre amb un esbufec. Dos, tres, algun altre volum que passa. *Aquí mateix, encara que estigui al costat de la porta, pensa i seu amb les camotes obertes. Potser hauria de haver-me quedat una estona a la Facu. L'Antonio ha de tenir aquests apunts. Tampoc li he donat el CD a la Irene, però ni s'acorda, segur. No sé, sembla que em fan olor els peus.* L'home pobre no ha recollit gairebé res i es va cap a la porta, on no molesti, per baixar a la propera estació. Seixanta cèntims no donen per sopar a dona i *ijos.* Sort que no és veritat, que està sol en el món, que s'ha fet aquest muntatge per fer pena. Joe Cocker, quin descobriment. La rugosa veu se li fica en els secrets del pensament. *Mira aquest, té pèls blancs a les celles.* El pobre pensa que si es pogués ensenyar el cor així com així, com si fos portar-lo en una caixa, li haguessin donat una mica més. Però no es pot.

Em sento tens. Hi ha una escuma rara en l'ambient. *També em cau el pèl.*

Cada cop ho noto més. Cada vegada sóc més el meu pare. El meu pare que no va ser ningú. L'home que ha volgut fer negocis avui, costant-li un gran esforç, sacseja el cap. Vol oblidar el present, com si aquest fos una pelussa que portem als cabells i te la poguessis treure d'un cop amb la mà. No es pot. *Un dia vaig tenir un somni.* S'ha despertat lleugerament d'aquest somni. El primer que va haver de fer fou vendre el cotxe.

La noia una mica maca que ell no pot veure ha obert una mica els ulls. Pensa, sobresaltada, que algú està patint, i no gaire lluny. Són aquestes coses dels somnis, però ella creu una mica en el que és rar i misteriós com el dejà vu i aquestes coses. De vegades s'ha apuntat a algun curset. A algú li fan olor les suors. Comença a tocar de peus a terra. Per un camí paral·lel a la via passa una bicicleta amb un negre. L'home de la jaqueta es mira les mans, li semblen cobertes com per un caolí espès, per calç, per pur guix.

Què exagerada aquesta llum, buf, quina hora. El sol quan cau així de costat i entra per les finestretes a aquesta hora de la tarda i el tren agafa el revolt, és com un ganivet d'or. L'estudiant es posa la mà davant els ulls. La noia de parpelles blaves torna a tancar-les. El pobre està d'esquena a la llum, de peu, esperant baixar. Al fracassat se l'entolla la mirada en aquell foc, com encantat. *Hauria de haver-me quedat i veure a Antonio, fer fotocòpies. No tinc aquesta part dels apunts de Machado.* El noi juga amb un bucle del seu propi cabell mentre una cançó esquinçada des de la seva mp3 poetitza el moment.

La noia bastant maca, així de sobte pensa sense estar adormida ni desperta,

que li agradaria anar a París i que li diria al nuvi. *A veure si troben un moment, uns dies. No és pels diners.* El pidolaire ha estat a París però no ho ha gaudit. Ha estat demanant i sap una mica de francès, prou com per ficar-se al metro i com aquí, esgarrapar alguna cosa. *Combien. Allez, allez* diu calmosament la policia. El mòbil brunzeix a la bossa. L'or comença a envermellir i l'home amb alguns pèls blancs a les celles ja ha apartat la vista del cercle solar. Aviat, per l'altre costat del món sortirà la lluna.

Mira'l, aquí, es va a baixar. L'home pobre en breu sortirà al crepuscle. Crec que podria haver donat. Tinc dues monedes de deu. Què faré amb elles. Si almenys sabéssim alguna cosa. Si toqués el violí. O l'acordió. Hi ha beneficència. No sé, que investiguin. Si pogués veure-li el cor li hagués donat, com el mateix pobre pensava, què trist és no poder saber del cert qui som, què pensem. El pobre sortirà al crepuscle. *D'aquí a una estona ho hauré oblidat. Jo no sé, però ara aixecar-me i donar-li seria una mica exagerat.* Ell tampoc ha insistit. S'ha limitat a refregar la seva misèria per nassos. *Si almenys fes alguna cosa, no sé, tocar el violí, l'acordió, ja dic.* La noia de parpelles blaves creu que s'oblida alguna cosa. Qui no s'oblida d'alguna cosa? Però aquesta sensació no és més que un mal ocell que passa pel seu front i després de piconejar-li un poc el pensament, s'envola sense més.

Això és el crepuscle. *Aquest tipus té les mans ben brutes. Si no fos per això li donaria alguna cosa. Cal rentar-se, almenys. Hi ha fonts per la ciutat.* Es palpa la borsa. Sí, hi ha un volum quadrat que és la cartera. El pare em diria, ja veus com són les coses, la sort que tens. Qui ho nega en veure aquestes coses.

Antonio encara té més sort que jo. Jo sé que el pare diu això perquè no pot comprar-me un cotxe, un cotxet petit per anar i venir de la Facu. Jo ja ho entenc, la crisi. I per anar de festa també, no t'enganyaré, que cruix ja això d'anar de paquet. Jo sé que no pot, que està també Carmen, i la mare. No vull que es justifiqui. Però Antonio té més sort. L'estudiant té raó, la sort no es reparteix equitativament. El pare d'Antonio té més recursos i la seva mare treballa. És una senyora. Ell ara només té Joe Cocker i una llum que es va tenyint de vermell. Ja veus, la sort. Aquest tipus fa olor. L'home de la jaqueta, aquest fracàs, s'avergonyeix d'haver-se jugat els ulls amb foc. Ara veu taques fosques que posa sobre el nen gairebé indi i gairebé xinès que va amb aquesta senyora gairebé vella i sobre la granulosa cara de l'estudiant.

Tot, a la fi, un fracàs. Hi va haver un temps en que potser sí que podria haver portat una vida normal: casa i *ljo*. *ljo*, sense *Ache*. Una vida normal amb flors a la taula, amb finestres a un barri saludable, amb cotxe, amb dona, amb déu en les altures. I alguna estratègia per arribar a final de mes. Hi ha una anguila de llum entre els seus peus de sabates velles i quan se'ls mira repensa què va fer malament. Quan va arribar aquí es va adonar que no era tan fàcil això de viure. Maleït sigui el món. No vol que la ira li bulli. Fracàs. Fracàs. Seixanta cèntims cremant a les mans.

Així no perdria tant de temps. *L'Antonio sí que té sort i pot portar les noies. Per això lliga. Quan no porta cap a vegades em porta a mi i encara em cobra alguna cosa per a la gasolina o el autopista. A elles no els cobra. És un cavaller. Treu un xiclet, mastega. Es fumaria una cigarreta. El pobre ja no es*

planteja fumar, molt menys gastar els seus cèntims en xiclet. Per la finestreta es veu una modesta muntanya blau-perla. Bé, una muntanya, un turó res més. Hi ha una amenaça de nit, tímida. *Encara aniré al cinema, si tinc temps.* I afegeix per dins, *però no vull trobar-me-la.* I és que l'estudiant ve d'un amor ombrívol i es posa trist al pensar-ho. El pobre que ja no demana. Només espera amb els seus seixanta cèntims baixar en la pròxima andana. Si li preguntessin podria recordar pel·lícules de monstres i espases, pel·lícules que mirava quan era petit a casa dels pares o al cinema quan encara treballava. Però ja fa molt que no va, no podria pagar-lo. Com tampoc va al cinema l'home dels no-negocis, que en el seu triangle blau de suor i cabell blanc i escàs, per a res estava pensant en aquelles tardes d'amors tòrrids a les butaques del final del tot d'on havien d'arrencar els acomodadors.

Més a prop del cel que ningú, el nen, no sé si indi o xinès, ha ficat la seva ànima en una insondable realitat de dolçor. Amb els ulls com plats observa i juga amb els dits rodanxons de la mare. És un nen que fa olor una mica a tonyina i una mica a Nenuco. *Encara no tinc res a dir, pensa,* i ja no pensa. Com tots els nens és voluble com una bombolla de sabó. Se sent estrany en aquest món, com tots fins que t'acostumes. Això només és el principi. Ell coneix el fred i la calor. No coneix absències, i té un record vague del cel. *Encara no sé totes les paraules i el que sento em sap greu en total desordre.* Entre el cel i la cendra hi ha el que s'anomena vida i ell comença a viure amb els seus ulls immensos gairebé indis, gairebé xinesos.

Oblidar-me de tot. Això. Em sento com un peix a la pica d'un bany. Li estreny la

corbata i per fi l'afluixa. S'ha adonat que hi ha petites coses que es poden fer per trobar una certa comoditat. Però aviat s'oblidarà de la descoberta. Voldria relaxar l'ànima també. *Tinc l'ham clavat a la gola i em surten escates de vell.* S'ha acabat novament l'hivern i tot està igual. O pitjor. *Som més vells.* Finalment es treu la jaqueta. Són evidents els cèrcols de suor en la seva aixella. L'estudiant es fixa, però no pensa. El pobre, d'esquena a ell, a la porta, esperant arribar a cap part, pobre de pobresa, tampoc pensa. A part de vísceres, què més... hipoteca, una dona gairebé vella. Li arriba l'olor de la flor de la jove gairebé maca que dorm i no sap què és aquest punxada de vida, així tan sobtada.

I en el somni blau, mig desperta, aquest somni que en realitat no vol per por a anar on no vol anar ella, veu coloms i mans i roba blanca en terrasses, voleiant amb l'aire. I no sabrà mai si va ser somni o imatge. El ritme de la màquina se li enganxa a l'os del silenci i un múscul li tremola de dins cap a fora i es troba dient-se a si mateixa la paraula *desert, desert*, que se li repeteix com un mantra.

Això mateix, desert, si hagués de tenir un nom aquest sentiment, seria desert. Li agradaria tenir ales i anar volant. Però a on. A un niu inconcret per trobar-se amb el pes d'aquesta dona que ja no estima (posa a part la jaqueta, es treu definitivament la corbata, es rebrega del tot la camisa, matusser, es taca de suor l'ànima), aquell pes que fa sorolls per les nits, ventositats en l'alba, quan tot hauria de ser diamants i cadernereres. *On em fico.* Quin fa mal el desencant. Amb el puny tancat aguanta les monedes. Si almenys sabés com se les ha de

gastar. Només són uns cèntims. És només aixecar-se i donar-los-hi. De sobte li sembla que està davant d'un mirall i és ell mateix qui està allà aixecat al costat de la porta esperant arribar a cap banda, prémer el botó verd amb insistència i amb l'aire de fora marxar cap al fracàs. Té una punxeguda pedra en l'ànima i uns cèntims que li cremen en el palmell de la mà.

Es para al tren, esbufegant. Entra amb la bicicleta a coll i portant una ira i una por marcant-li el front. El pobre salta a l'andana amb els ulls perduts i els seixanta cèntims fent-li un forat a l'orgull. *Si almenys sabés tocar el violí, si pogués ensenyar a tots el meu cor blanc.* De petit li va regalar un acordió. Però es va anar desfent lentament sense que ell aprengués a tocar ni una nota.

Ha fregat a algú amb la roda de la bicicleta. *Aquests negres sempre van molestant.* La bicicleta molesta. Ell molesta, la seva pell molesta, el seu color molesta, la seva ira molesta. El seu mirall molesta. Sua un, dorm l'altra o semidorm. Dubta un altre. El que sua es desbotona la camisa del tot. La porta es tanca. *No vull que la meva bicicleta molesti. No vull que la meva pell molesti.* Sent una ira que li baixa per les cames com quan de nen es pixava per por. És també un mirall. Ho som tots. Ho és el nen que és com xinès o indi, no sé. I la seva mare. I el paisatge, tan innocent. L'home de negocis fracassats i camisa desbotonada veu que a l'andana l'home pobre s'ha parat a comptar un cop més els seixanta cèntims no sigui que hi hagi més en realitat.

Qui no va donar i va voler donar, sent fàstic de la seva mesquinesa i tira sota el seient els deu cèntims que va negar a la necessitat.

El nen estrany pensa i no sap què pensa. *Què passa mare?. Fill, què ha de passar*, diu la mare estranyada encara tot i sabent que en realitat sempre passa alguna cosa encara que un no s'adona que passa. Però això el nen un dia ja ho entendrà. Res. El nen deixa de veure i es posa a mirar, que és diferent.

Cassanyot i arbres quasi morts passen pel davant de la seva mirada no sé si índia o xinesa. En El seu cor de plata per sort ara només hi ha ganes d'arribar a on hagi d'arribar.